

Informatīvais ziņojums

**«Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
darbību no 2011.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim»**

Ievads

Informatīvais ziņojums par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – Birojs) darbību **no 2011.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim** sagatavots iesniegšanai Ministru kabinetā un Saeimā saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 4.panta trešās daļas 14.punktu.

2011.gada otrajā pusgadā Biroja Ziņojumu centrā ir pieņemti **84** apmeklētāji un **824** reizes (par 457 vairāk nekā pirmajā pusgadā) saņemta informācija pa uzticības tālruni **80002070**. Biroja lietvedībā 2011.gada otrajā pusgadā saņemti un reģistrēti **3 356** dokumenti (par 25% mazāk nekā pirmajā pusgadā), no tiem **538** privāto tiesību fizisko un juridisko personu (attiecīgi **471** un **67**) iesniegumi par, iespējams, koruptīvu valsts amatpersonu rīcību. Savukārt Birojs nosūtījis **5 517** dokumentus valsts un pašvaldību iestādēm, fiziskām un juridiskām personām.

Kopumā 2011.gadā Birojs izskatījis **256** administratīvo pārkāpumu lietas.

Uz 2011.gada 30.jūniju Birojā strādāja **133** darbinieki. Līdz 31.decembrim darbā pieņemti **9** darbinieki, no amata atbrīvoti **9** darbinieki. Uz 2011.gada 31.decembri Birojā strādāja **133** darbinieki, bija **17** vakantas amata vietas.

Likumā „Par valsts budžetu 2011.gadam” Birojam tika apstiprināts finansējums **2 467 598** latu apmērā. No piešķirtā finanšu apjoma tika izlietoti **2 427 659** lati. Neizlietoto līdzekļu atlikums bija **39 939** latu, no tiem **34 593** lati no speciālajiem līdzekļiem operatīvās darbības pasākumu nodrošināšanai, kas gada beigās jāpārskaita valsts budžetā.

2011.gada otrajā pusgadā ar Ministru kabineta rīkojumu tika izsludināts atklāts konkurss Biroja priekšnieka atlasei, amata pretendentes vērtēja speciāli izveidota komisija. **2011.gada 17.novembrī** Saeima, pamatojoties uz Ministru kabineta ieteikumu, Biroja priekšnieka amatā iecēla Biroja Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas vadītāja vietnieku J.Streļčenoku.

2011.gadā starptautiskās organizācijas *Transparency International* sagatavotais Korupcijas uztveres indekss turpināja kristies, pazeminoties līdz 4,2 ballēm (2010.gadā – 4,3 balles).

1. Korupcijas apkarošana

2011.gada otrajā pusgadā prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti **11** kriminālprocesi pret **29** personām. Divas no 2011.gadā nosūtītajām krimināllietām tika izbeigtas prokuratūrā. Vidējais lietas izmeklēšanas laiks 2011.gadā kopumā bija **386** kalendārās dienas. 90% no kriminālvajāšanai nosūtītajām lietām nav izbeigtas prokuratūrā.

Atskaites periodā uzsākti **8** kriminālprocesi; **1** krimināllieta saņemta pēc piekritības no citas izmeklēšanas iestādes, **1** krimināllieta pēc uzsākšanas nosūtīta Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskajam departamentam piekritības

noteikšanai. Izmeklēšanas nodaļas izmeklētāju lietvedībā uz 2011.gada 3.janvāri atradās **48**, bet uz 2011.gada 31.decembri – **36** krimināllietas.

2011.gada otrajā pusgadā pieņemti **6** lēmumi par kriminālprocesu izbeigšanu un resorisko pārbaužu ietvaros – **20** lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu.

Nemot vērā to, ka atsevišķām izmeklēšanas darbībām bija būtiska nozīme gan Biroja lietvedībā esošajos kriminālprocesos, gan ārvalstu tiesiskās palīdzības lūgumu izpildē, **2** kriminālprocesos sadarbībā ar ārvalstu kolēģiem vienlaicīgi tika veiktas kopīgas izmeklēšanas darbības.

Viena kriminālprocesa ietvaros Rīgas Centra rajona tiesa pieņēma lēmumu par finanšu līdzekļu **77 500** eiro apmērā atzīšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un pieņēma lēmumu minēto summu ieskaitīt valsts budžetā.

2011.gada otrajā pusgadā Birojs sagatavojis nosūtīšanai vairāk kā **10** tiesiskās palīdzības lūgumus **7** ārvalstīm, savukārt izpildījis **1** ārvalstu krimināltiesiskās palīdzības lūgumu.

2011.gadā prokuratūras iestādes tiesai nodevušas **12** Biroja izmeklētās krimināllietas kopumā pret **22** apsūdzētajām personām. Uz 2011.gada 31.decembri stājušies spēkā tiesas spriedumi **105** Biroja krimināllietās par **180** personām (no tiem 2011.gadā 10 spriedumi par 27 personām).

2. Korupcijas novēršana

2.1. Valsts amatpersonu darbības kontrole

Saistībā ar likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu neievērošanu 2011.gada otrajā pusgadā Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļā tika izskatītas **85** administratīvā pārkāpuma lietas (par 11 mazāk nekā pirmajā pusgadā), kuru ietvaros administratīvi sodīta **41** valsts amatpersona (par 6 mazāk nekā pirmajā pusgadā), piemērojot tām naudas sodu kopumā **3 335** latu apmērā. **6** valsts amatpersonas pieņemto lēmumu pārsūdzēja, vēl **38** amatpersonām izteikts mutvārdu aizrādījums. Birojs **1** valsts amatpersonai lūdzis atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus **1 824,16** latu apmērā, **13** personas no šī pienākuma tika atbrīvotas, pamatojoties uz to, ka šāds pienākums atmaksāt ienākumus un mantiskos labumus nebija samērīgs ar administratīvā pārkāpuma rezultātā radīto kaitējumu valsts pārvaldes kārtībai.

2011.gada otrajā pusgadā Biroja priekšnieks izskatīja **17** sūdzības par pieņemtajiem lēmumiem administratīvā pārkāpuma lietās, **7** gadījumos lēmumus atstājot negrozītus, **8** gadījumos lēmumus atzīstot par maznozīmīgiem un izbeidzot lietvedību administratīvā pārkāpuma lietās, vēl **2** gadījumos atceļot lēmumus un lietas izbeidzot.

Biroja priekšnieka neatcelto lēmumu īpatsvars par 2011.gadu kopā ir **94%**.

Atskaites periodā saistībā ar iedzīvotāju iesniegumiem un sūdzībām par valsts amatpersonu iespējamo darbību interešu konflikta situācijā, Biroja kompetences ietvaros tika veiktas pārbaudes par **306** valsts amatpersonām, kopumā izskatot **464** deklarācijās norādītās ziņas.

Pārbažu ietvaros tika konstatēts, ka **10** gadījumos valsts amatpersonu un viņu radnieku ienākumi, iespējams, nav bijuši atbilstoši viņu izdevumiem, tāpēc šie pārbaudes materiāli nosūtīti Valsts ieņēmumu dienestam (turpmāk – VID). Atskaites periodā VID, pamatojoties uz iepriekš pēc Biroja lūguma veikto auditu rezultātiem, pieņēma lēmumu par papildus nodokļu aprēķināšanu un soda naudas uzlikšanu **1** personai par kopējo summu **21 701** lats.

2.2. Pretkorupcijas politikas koordinēšana

2011.gada otrajā pusgadā Birojs izstrādāja un apstiprināšanai Ministru kabinetā iesniedza **5** attīstības plānošanas dokumentus un informatīvos ziņojumus, kā arī **9** tiesību aktu projektus, no tiem būtiskākie:

- [Konceptijas projekts par korupcijas risku mazināšanu valsts pārvaldes iestādēs un pašvaldībās](#), izskatīts 2011.gada 19.septembra Ministru kabineta komitejas sēdē, iesniegts izskatīšanai Ministru kabineta sēdē;
- Konceptijas projekts „[Publiskās pieejamības nodrošināšana informācijai par lobētājiem](#)”, 2011.gada 6.decembrī pieņemts Ministru kabinetā;
- Informatīvais ziņojums „[Par valsts vai pašvaldību budžeta finansētu institūciju darbību regulējošo normatīvo aktu pilnveidošanu](#)”, 2011.gada 20.decembrī pieņemts Ministru kabinetā;
- Informatīvais ziņojums „Par korupcijas riskiem tiesībsargājošās institūcijās un rekomendācijām to novēršanai”, izskatīts Ministru kabineta 2011.gada 9.augusta sēdē;
- Likumprojekts „Grozījumi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā”, kas 2011.gada 29.novembrī apstiprināts Ministru kabinetā;
- Likumprojekts „Grozījumi Krimināllikumā”, kas paplašina atbildību par politisko partiju nelikumīgu finansēšanu 288.² – 288.⁵ pantos;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Par Līgumu par Starptautiskās pretkorupcijas akadēmijas kā starptautiskas organizācijas izveidi”, kas pieņemts 2011.gada 14.oktobra Ministru kabineta sēdē u.c..

2.3. Korupcijas risku analīze un metodisko materiālu izstrāde

Analizējot normatīvos aktus un normatīvo aktu projektus, 2011.gada otrajā pusgadā Birojs sagatavoja **60** atzinumus, sniedzot priekšlikumus par citu institūciju izstrādājamiem tiesību aktu projektiem (2011.gadā kopumā – 129).

Pildot likumā noteiktās funkcijas – analizēt valsts iestāžu praksi korupcijas novēršanā un atklātos korupcijas gadījumus, sniegt institūcijām priekšlikumus konstatēto trūkumu novēršanai, Birojs atskaites periodā veica **2**

korupcijas risku analīzes, sagatavoja **3** vadlīnijas, no tām „[Vadlīnijas korupcijas risku novēršanai Publisko iepirkumu likumā noteikto izņēmumu piemērošanā](#)”, „[Vadlīnijas par administratīvā soda sankciju piemērošanas principiem](#)”, „Vadlīnijas nodokļu inspektoriem par korupcijas pazīmju identifikāciju”.

2.4. Sabiedrības informēšana un izglītošana

Birojs 2011.gada otrajā pusgadā organizēja **80** izglītojošus seminārus, skaidrojot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normas un sniedzot rekomendācijas institūcijām iekšējo pretkorupcijas pasākumu īstenošanai. Pārskata periodā Biroja organizētajās mācībās un citos pasākumos piedalījās vairāk nekā **1300** dalībnieki.

Sadarbībā ar Amerikas Savienoto Valstu vēstniecību un Amerikas Tirdzniecības palātu Latvijā tika organizēts Starptautiskajai pretkorupcijas dienai veltīts pasākums, kura ietvaros tika apbalvoti pretkorupcijas videoklipu konkursa uzvarētāji. Konkurss tika organizēts ar mērķi veicināt jauniešu izpratni par korupcijas radītajām sekām un aicināt aktīvi iesaistīties tās izskaušanā.

Atskaites periodā notikusi **1** Biroja Sabiedriskās konsultatīvās padomes sēde.

2.5. Starptautiskā sadarbība

2011.gada otrajā pusgadā Biroja pārstāvji piedalījās **50** starpvalstu darba grupās un sanāksmēs, daloties savā pieredzē korupcijas novēršanā un apkarošanā. 2011.gadā Birojā viesojās Albānijas, Gruzijas, Ukrainas, Irānas, Kolumbijas, Zviedrijas un Moldovas pārstāvji ar mērķi iepazīties ar Biroja darbību un rezultātiem.

2011.gadā Birojs sagatavoja **2** nacionālās pozīcijas saistībā ar Eiropas Komisijas 5.jūnijā pieņemto pretkorupcijas politikas dokumentu kopumu.

Veicot Eiropas Padomes līguma „Par Pretkorupcijas starpvalstu grupas (GRECO) nodibināšanu” saistību izpildes koordināciju Latvijā, Birojs nodrošināja pārstāvju dalību **5** GRECO plenārsēdēs.

Pārskata periodā Birojs sadarbībā ar Ārlietu, Finanšu un Ekonomikas ministriju, kā arī Ģenerālprokuratūru aizpildīja un iesniedza Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Pretkorupcijas sekretariātam Latvijas pretkorupcijas novērtējuma anketu, kas kalpos par pamatu Latvijas kandidatūras izvērtēšanai dalībai OECD Pretkorupcijas darba grupā.

3. Politisko partiju un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrole

Politisko partiju un to apvienību finansēšanas noteikumu kontroles mērķis ir nodrošināt partiju finansiālās darbības atklātumu, likumību un atbilstību parlamentārās demokrātijas sistēmai.

Saistībā ar ārkārtas Saeimas vēlēšanām 2011.gada 17.septembrī Birojs veica priekšvēlēšanu aģitācijas uzraudzību. Birojs apkopoja vairāk kā **748** politisko partiju, to apvienību un mediju paziņojumus par limitētajiem vēlēšanu kampaņu izdevumiem, kā rezultātā tika konstatēts, ka **3** politiskie spēki sasniedza 90% līdz 96% no pieļaujamā izdevumu apmēra, vēl **2** partiju apvienības sasniedza 79% un 70% no atļautā apmēra. Savukārt **6** partijas vai to apvienības minētajiem izdevumiem izlietoja mazāk par 30% no pieļaujamajiem līdzekļiem, bet **2** partijas šādam nolūkam vispār netērēja finanšu resursus.

Atskaites periodā saņemti **330** (par 127 vairāk nekā pirmajā pusgadā) un pārbaudīti **187** ziņojumi par politisko partiju saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem). Saņemtas **13** politisko partiju un to apvienību 11.Saeimas vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas, uzsākta to pārbaude. 2011.gada otrajā pusgadā tika pabeigtas **2** politisko partiju un to apvienību 10.Saeimas vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju pārbaudes, kā arī **46** politisko partiju 2010.gada pārskatu pārbaudes.

Veikto pārbauzu ietvaros par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma normu pārkāpumiem 2011.gada otrajā pusgadā sastādīti **19** administratīvā pārkāpuma protokoli un pieņemti **16** lēmumi par administratīvā soda piemērošanu politiskajām partijām, uzliekot naudas sodus kopumā **765** latu apmērā, bet **3** gadījumos izbeidzot administratīvā pārkāpuma lietu maznozīmīguma dēļ un izsakot mutvārdu aizrādījumu. Par paziņojumu par plānoto priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošana iesniegšanas kārtības neievērošanu un par priekšvēlēšanu aģitācijas izcenojumu nesniegšanu attiecībā uz plašsaziņas līdzekļiem tika pieņemti **8** lēmumi par administratīvā soda piemērošanu kopumā **625** latu apmērā. Tika pieņemti **4** lēmumi par pretlikumīgi saņemto finanšu līdzekļu atmaksāšanu valsts budžetā kopumā **18 921** lata apmērā un **2** lēmumi par finanšu līdzekļu atmaksāšanu ziedotājiem kopumā **1000** latu apmērā.

Atskaites periodā, pamatojoties uz 11.Saeimas vēlēšanu rezultātiem, Birojs pieņēma lēmumus par valsts budžeta finansējuma piešķiršanu **6** politiskajām partijām kopumā **442 322,50** latu apmērā katru gadu ar izmaksu pa ceturkšņiem.

2011.gada otrajā pusgadā Biroja priekšnieks izskatīja **2** sūdzības par lēmumiem administratīvā pārkāpuma lietās, abos gadījumos lēmumus atstājot spēkā. Biroja priekšnieka neatcelto lēmumu īpatsvars par 2011.gadu kopā ir 100%.

Pamatojoties uz Biroja izdotajiem administratīvajiem aktiem, Valsts kasē nomaksāti politiskajām partijām uzliktie naudas sodi kopējā apmērā **1 695** lati, kā arī plašsaziņas līdzekļiem uzliktie naudas sodi kopumā **925** latu apmērā.

Atskaites periodā politiskās partijas ziedotājiem ir atmaksājušas pretlikumīgi saņemtus dāvinājumus (ziedojumus) **1 075** latu apmērā, savukārt valsts budžetā ir atmaksāti pretlikumīgi saņemtie dāvinājumi (ziedojumi) **25 346** latu apmērā.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
priekšnieks

J.Streļčenoks